

Teorije etnicitete

RAZLAGA ETIČNOSTI □ *povzeto iz predavanja*

- 1* Ko govorimo o etičnih skupinah ni nujno, da imajo državo oz. držav. ureditev (npr. Baski, jo nimajo)
 - 2* Sociologi in antropologi govorijo o etničnih skupinah drugače kot pravniki. Za pravnike so Romi etnična skupina, ker tako piše v ustavi (vsaj pri nas). Madžari pa so manjšina. Sociologe zanima, kaj je etnična skupina, če so kakšne izginile (npr. Kelti), če so druge državno oblikovane,... itd.
 - 3* Etnične skupine nekaj povezuje v enovitost. Ni pa enotnosti glede tega, ali lahko posplošimo etničnost, ali lahko na enak način obravnavamo prejšnje etnije in sedanje?
 - 4* Opaziti pa je, da je znotraj etničnih skupin vedno prisotna solidarnost, ljubezen,... Tudi danes zagovarjajo to teorijo, opazno znotraj etičnih skupin, ki ji pravimo **PRIMORDIALIZEM** – ki ga *povezujemo*:
 - 1* *ga s prirojenim čustvom in*
 - 2* *s sociobiologijo* (podobnosti **genov**, zaradi katerih izražamo medsebojno solidarnost).
 - 5* Etnične skupine so najstarejša vrsta družbenih skupin. V njej ni potrebno pojasnjevati solidarnosti, saj se s tem že rodimo (prirojeno čustvo).
 - 6* Sociobiologijo (družbeno življenje v celoti lahko pojasnimo z geni), ker imamo podobne gene (verjamemo v to) mi tudi izražamo medsebojno solidarnost. Ali imamo res podobne gene z pripadniki istega naroda ali pa smo samo v to prepričani je drugo vprašanje. Ko gledaš na Evropo od J do S je število plavookih in plavolasih vse večje. Današnje raziskave potrjujejo, da obstaja neka genska podobnost na posameznem ozemlju. Posamezni narodi imajo **enak biološki izvor**.
 - 7* Nekaj je na tem, da obstaja neka genska solidarnost na podobnih ozemljih. To je tako prvotno dejstvo, da ga ni potrebno posebno preučevati. Vendar to, da imajo posamezni narodi različni izvor in zato neenako vrednost, to trditev pa so zavrnili.
- a) **Weber** - »Narod je skupnost (skupina) »spomina«, pravi Weber. Pomeni, da imajo narodi neko skupno interpretacijo zgodovine. Imajo neke zgodovinske legende v katere verjamejo in jih te ločijo od sosedov. Legende povedo, kakšen je IZVOR vsakega naroda, kdo so njegovi JUNAKI, kako je narod dosegel neko UVELJAVITEV, kao smo (npr. SLO) zaradi, krivic in tragike naše zgodovine padli in se ponovno vzpenjamo. Weber je zromantiziral zgodovino: junaki, krivice,...
- b) **Smith** Anthony - zagovarja drugačno teorijo. Če so narodi zaslužnjeni v legende, potem se v današnjem času NE morejo vključiti v globalizacijo. V 19 stoletju pa so legende imele spodbujevalno vlogo. Narod pa je duhovna tvorba oz. kultur., ker je zanjo značilne, jezik, religija,...
- c) **Nairn** (nern) Tom, **Hechter** Michael - Etnične skupine se spopadajo. To je pozitivno za oblikovanje modernih narodov. Moderni narodi se oblikujejo s spopadom etničnih skupin.
- d) **NASPROTNA MNENJA:**
1. Niso vse etnične skupine enake, spreminjajo se. Drugače je v predmoderni in drugače v postmoderni družbi. PREDMODERNA DRUŽBA, 17 stoletje: prisotne so vezi (če poznaš standardni jezik, se lahko pogovarjaš), etničnost (ni pa še bila narodna) je obstajala, kljub močni religiozni pripadnosti, komunikacija je bila šibka. MODERNIZACIJA, spremeni značaj etničnih skupin. Postanejo trdneje povezane, bolj jasno določijo meje etničnih skupin (ozemeljske in tudi glede na dialekte, narečja). **Oblikovanje modernih narodov je pod vplivom zgodovinskih in družbenih okoliščin. Standardizacija jezika privede do trdnejše vezi med pripadniki etič. skupin.**
 2. Tudi **TISK** (knjige, časopisi,...), pomaga k oblikovanju trdnejše vezi med pripadniki etničnih skupin. Pojavi se nova družbena skupina INTELIGENCA, ki spodbuja oblikovanje nacionalne strukture, politične ureditve (v Sloveniji so to: učitelji in duhovniki, kar pa ni bilo povsod enako: ponekod so to bili aristokrati, drugje spet uradništvo,...itd.). ETIČNA SKUPINA SE PREOBLIKUJE V NAROD, ki ima svoj jezik (z izjemami: Američani in Angleži imajo isti jezik). Za MODERNI NAROD je nujno, da so pri njegovem oblikovanju pomembni vsi sloji. Moderni narod si prizadeva zagotoviti neko kulturno avtonomijo (potem tudi politično).

Ustanoviti moderno državo, ki sloni na splošni volilni pravici - težnja naroda (vendar: najprej kultura, potem država).

e) Druge teorije: GEOGRAFSKA IN VOLUNTARISTIČNA TEORIJA

1. GEOGRAFSKA - ozemlje vpliva na posameznike, tako da določa njihovo narodnost (Nemčija);
2. VOLUNTARISTIČNA TEORIJA NARODA (volun = volja) - posamezniki sami odločaji, volja odloča; * Mislec **Renon** - nič ni vnaprej določeno, vsak je svoboden, vsak se lahko sam opredeli.

ETNIČNE SKUPNOSTI: predmoderna etnična skupnost - 1.PLEME (pred oblikovanjem države), 2.LJUDSTVO (v času fevdalizma, sužnjelastništva), 3.NAROD (to je moderni tip - lastna kultura, jezik) 4.NACIJA (ko narod pridobi državo govorimo o naciji !)